

prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul central (I.Țonov)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A.Pahopol, V.Negru, A.Bostan)

DECIZIE

01 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând cererea de recurs declarată de Caldarova Liubovi,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Caldarova Liubovi
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării și
achitării pensiei de funcționar public, anularea deciziei și încasarea prejudiciului,
împotriva deciziei din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul depus de Caldarova Liubovi și a fost menținută hotărârea din 29
august 2017 a Judecătoriei Căușeni, sediul central,

c o n s t a t ă:

La 22 august 2016 Caldarova Liubovi a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării și
achitării pensiei de funcționar public, anularea deciziei și încasarea prejudiciului.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 24 iunie 2015 a împlinit stagiul
necesar pentru beneficierea de pensie de funcționar public, fiindu-i stabilită pensia de
funcționar public de către CTAS Căușeni.

A menționat că la 24 iunie 2015 a început să primească pensia de funcționar
public, iar în luna septembrie 2015 la data ridicării pensiei a constatat că plata pensiei
a fost stopată. Funcționarii CTAS Căușeni i-au explicat că nu este complet dosarul de
pensionare și că este nevoie de corectarea și confirmarea unei înscrieri din carnetul de
muncă și că hotărârea va fi adoptată de CNAS.

A relatat că la 20 iunie 2016 s-a adresat către CTAS Căușeni solicitând să-i fie
stabilită pensia de funcționar public, deoarece are stagiul de cotizare de 15 ani
confirmat prin carnetul de muncă. Astfel, la 15 iulie 2016 a primit răspuns de la

CTAS Căușeni prin care i s-a comunicat despre decizia nr. 6 din 15 ianuarie 2016 privind refuzul în stabilirea pensiei solicitate, decizie cu care nu a făcut cunoștință.

La 18 iulie 2016 s-a adresat către CNAS cu cerere prin care a solicitat să revadă poziția CTAS Căușeni, să constate printr-o decizie faptul întrunirii condițiilor necesare stabilirii pensiei de funcționar public, cu plata în continuare a pensiei de funcționar public, începând cu 24 iunie 2015, un anumit răspuns de la CNAS nu a primit.

A solicitat Caldarova Liubovi constatarea stagiului de cotizare de 15 ani în serviciul public, luând ca perioadă de referință perioada de la 11 decembrie 2000 până la 24 iunie 2015, reieșind din datele înscrise în carnetul de muncă; obligarea CTAS la plata pensiei de funcționar public, începând cu data de 24 iunie 2015 cu plata restanței acumulate, din cauza stopării ilegale a achitării pensiei de funcționar public, cu emiterea în acest sens a deciziei necesare.

La 25 noiembrie 2016 Caldarova Liubovi, reprezentată de avocatul Caciur Alexandru, a depus cerere suplimentară solicitând încasarea sumei de 5000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin emiterea unui act administrativ ilegal și neplata pensiei, precum și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1500 de lei.(f.d.31)

La 10 aprilie 2017 Caldarova Liubovi, reprezentată de avocatul Caciur Alexandru, a depus cerere privind modificarea și concretizarea pretențiilor din cererea de chemare în judecată inițială din 22 august 2016 solicitând obligarea CNAS să prezinte în original decizia CTAS Căușeni de refuz în stabilirea pensiei de funcționar public, obligarea CNAS să prezinte în original decizia de respingere a cererii prealabile dacă există, obligarea CNAS, reprezentată în teritoriu de CTAS Căușeni, să calculeze și să achite reclamantei pensia de funcționar public, anularea deciziei CTAS Căușeni nr.2015/11/23572 din 18 august 2015, constatarea faptului că începând cu 11.12.2000 a activat ca funcționar public, încasarea din contul CNAS în beneficiul reclamantei a sumei de 10000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și suma de 1900 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 29 august 2017 a Judecătoriei Căușeni, sediul central s-a respins acțiunea.

Prin decizia din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Caldarova Liubovi și s-a menținut hotărârea din 29 august 2017 a Judecătoriei Căușeni, sediul central.

La 22 mai 2018 Caldarova Liubovi a declarat recurs împotriva deciziei din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Recurenta Caldarova Liubovi a relatat că funcția de psiholog principal a fost

indicată eronat în carnetul de muncă deoarece a fost salarizată ca fiind funcționar public. A primit grade de calificare a funcționarului public începând cu anul 2000.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 18 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători au considerat recursul admisibil și au decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Prin prisma art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Înaintând prezenta acțiune în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Caldaroa Liubovi a solicitat constatarea stagiului de cotizare de 15 ani în serviciul public, luând ca perioadă de referință perioada de la 11 decembrie 2000 până la 24 iunie 2015, obligarea CTAS la plata pensiei de funcționar public, începând cu data de 24 iunie 2015 cu plata restanței acumulate, din cauza stopării ilegale a achitării pensiei de funcționar public, cu emiterea în acest sens a deciziei necesare, anularea deciziei CTAS Căușeni nr.2015/11/23572 din 18 august 2015, încasarea din contul CNAS în beneficiul reclamantei a sumei de 10000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și a sumei de 1900 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În argumentarea soluției sale, instanța de fond a menționat că activitatea reclamantei Caldaroa Liubovi în funcția de „psiholog principal” nu este inclusă în Clasificatorul funcțiilor publice.

Totodată, instanța de fond a invocat că conform statelor de personal ale angajatorului, Oficiul Forței de Muncă al Județului Tighina pentru perioada din 11 decembrie 2000 sunt prevăzute funcțiile de „psiholog principal” și cea de „specialist principal” care sunt două funcții distincte.

Prima instanță a reținut că în stagiul de cotizare realizat în serviciul public se include perioada de activitate în serviciul public care se confirmă prin carnetul de

muncă sau pe baza altor documente, eliberate în modul stabilit, însă Liubovi Caldarova pretinde la includerea în stagiul de cotizare a perioadei de timp care se dovedește prin documentele care contravin datelor din perioada angajării, inclusiv celor înscrise în carnetul de muncă și care au fost întocmite ulterior stabilirii pensiei. Concluziile enunțate au fost apreciate ca fiind justificative de către instanța de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele inferioare la emiterea deciziei au aplicat eronat normele de drept material și greșit a ajuns la concluzia respingerii acțiunii reieșind din următoarele.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Actele cauzei denotă cu certitudine faptul că conform înscrierii din carnetul de muncă Liubovi Caldarova a fost angajată în funcția de „psiholog principal” prin ordinul de angajare nr. 76 din 11 decembrie 2000.

Tot, actele cauzei denotă că la 24 iunie 2015, Liubovi Caldarova a adresat către CTAS Căușeni cerere pentru stabilirea pensiei de funcționar public, începând cu 11 decembrie 2000.

Prin decizia din 02 iulie 2015 a CTAS-lui Căușeni pensionarului Liubovi Caldarova i s-a stabilit pensie ca funcționar public, începând cu 24 decembrie 2014, având stagiul în regim special de 15 ani, 8 luni, 0 zile, luând ca perioadă de referință perioada de la 11 decembrie 2000 până la 24 iunie 2015.

Prin decizia din 18 august 2015 a CNAS-lui, pensionarului Liubovi Caldarova i s-a stabilit pensie ca funcționar public, luând ca perioadă de referință data de 01 septembrie 2015, iar decizia CTAS Căușeni nr. 11/2015/21635 a fost anulată ca fiind ilegală.

Conform art. 44 alin. (1),(2) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr.156-XIV din 14.10.1998, modificată prin Legea nr. 273-XV din 16.07.2004, „Asiguratul cu statut de funcționar public care a realizat stagiul de cotizare prevăzut la art.42 alin.(1) și (1/1) și confirmă un stagiu de cotizare în serviciul public de cel puțin 15 ani beneficiază de dreptul la pensie la atingerea specificate la alin.(2) din prezentul articol”.

Aliniatul (2) din articolul menționat prevede că, „începând cu 1 iulie 2011, pentru funcționarii publici se stabilește vârsta de pensionare de 57 de ani și 6 luni pentru bărbați și de 52 de ani și 6 luni pentru femei. În fiecare an ulterior, vârsta de pensionare se majorează cu șase luni, pînă la atingerea vârstei de pensionare prevăzute la art.41 alin. (1)”.

În acest context, Colegul reține că conform înscrierii din carnetul de muncă Liubovi Caldarova a fost angajată în funcția de „psiholog principal” prin ordinul de angajare nr. 76 din 11 decembrie 2000 (f.d.6-10).

În temeiul procesului-verbal nr. 1 al ședinței comisiei de atestare al Oficiului Forței de Muncă Județean Tighina, comisia de atestare a recomandat ca

funcționarului public Caldarova Liuba să i se acorde grad de calificare de consilier de clasa III, rangul III (f.d.12).

Prin ordinul nr.07 din 05 februarie 2001 în temeiul Legii Serviciului public nr.443-XII din 04.05.1995, Legii despre Regulamentul de conferire a gradelor de calificare a funcționarilor publici nr.1263-XIII din 17.07.1997 și în baza procesului-verbal nr.01 din 01 februarie 2001 al comisiei permanente pentru atestarea și conferirea gradelor de calificare funcționarilor publici s-a acordat grad de calificare funcționarului public Caldarova Liuba, consilier de clasa III.(f.d.13)

Prin ordinul nr. 18 P din 04.09.2015 Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă a raionului Căușeni a modificat ordinul OFMJT nr.76 din 11 decembrie 2000 având următorul conținut: „a o angaja la lucru pe d-na Liuba Caldarova în funcție de specialist principal al secției formare profesională începând cu 11 decembrie 2000 cu categoria de salarizare 15, cu termen de încercare de 1,5 luni”.

Prin decizia CNAS din 18 august 2015, pensionarului Liubovi Caldarova i s-a stabilit pensie ca funcționar public, luând ca perioadă de referință data de 01 septembrie 2015, iar decizia CTAS Căușeni nr. 11/2015/21635 a fost anulată ca fiind ilegală.

Prin urmare, Colegiul concluzionează că prin decizia contestată, recurente i-a fost lezat dreptul la pensie, aceasta fiind îndreptățită de a beneficia de pensia în mărimea calculată din stagiul complet de cotizare în funcție publică, inclusiv în perioada 11.12.2000- 31.07.2003.

În acest sens, Colegiul notează că în perioada de activitate a recurente Caldarova Liubovi de la 11.12.2000 pînă la 31.07.2003 funcția de “psiholog principal” a fost indicată eronat în carnetul de muncă, această eroare fiind corectată ulterior de către angajator prin ordinal nr.18 P din 04.09.2015.

Este de remarcat că din ordinul menționat se deduce cert că recurenta a activat în funcția de “specialist principal” și nu “psiholog principal” fapt care îi acordă dreptul de a pretinde la primirea pensiei de funcționar public.

Mai mult, Caldarova Liubovi a fost salarizată ca fiind funcționar public, a primit grade de calificare a funcționarului public începând cu anul 2000, circumstanțe care suplimentar dovedesc că recurenta de fapt a exercitat o funcție publică.

În conformitate cu prevederile art. 41 alin. (3) din Lege cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04.07.2008, „în vechimea în serviciul public intră și perioadele de activitate în calitate de funcționar public în autoritățile publice care au funcționat pe teritoriul Republicii Moldova până la punerea în aplicare a prezentei legi”.

Conform art.47 lit. b) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14.10.1998, stagiul de cotizare în serviciul public include perioadele de activitate în funcții publice în autoritățile publice care au activat pe teritoriul Republicii Moldova până la data intrării în vigoare a Legii serviciului public nr. 433-XIII din 04.05.1995 (abrogată la 01 ianuarie 2009), conform modului stabilit de Guvern. Prevederi similare se conțin și în pct.13, lit. b) din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plata pensiilor funcționarilor publici, aprobat prin Hotărârea

Guvernului nr.412 din 22.04.2004.

Raportând normele legale enunțate la speță, Colegiul consideră că recurenta Caldarova Liubovi are dreptul la pensia de funcționar public, realizând un stagiu de cotizare ca funcționar public de 15 ani.

În jurisprudența sa, CtEDO a statuat cu valoare de principiu că pensia constituie un drept patrimonial în sensul articolului 1 al Primului Protocol la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și se constată o discriminare în sensul articolului 14 din Convenție, dacă lipsește o justificare obiectivă rezonabilă pentru diminuarea patrimoniului reclamantului (cauza Gaygusuz c. Austriei, 1996).

În conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

Potrivit art. 96 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, (1) Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. (1) Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Ținând cont de faptul că, pîrîtul nu a recunoscut pretențiile din cererea de chemare în judecată și a pierdut procesul, instanța de judecată va încasa de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul recurente Caldarova Liubovi suma de 1500 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, conform bonului de plată seria ET nr.826794 (f.d.30).

Cu referire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 10000 de lei Colegiul respinge acest capăt de cerere pe motiv că nu s-a constatat suportarea anumitor suferințe morale de către recurentă care i-ar permite solicitarea reparării prejudiciului moral.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță și de instanța de apel, însă normele de drept material au fost aplicate eronat și nu este necesară verificarea suplimentară de dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție
d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Caldarova Liubovi.

Se casează decizia din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărîrea din 29 august 2017 a Judecătoriei Căușeni, sediul central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Caldarova Liubovi împotriva Casei Naționale de

Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării și achitării pensiei de funcționar public, anularea deciziei și încasarea prejudiciului și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial acțiunea depusă de Caldarova Liubovi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării și achitării pensiei de funcționar public, anularea deciziei și încasarea prejudiciului.

Se anulează decizia CTAS Căușeni nr.2015/11/23572 din 18 august 2015.

Se obligă CTAS de a include în stagiul de cotizare în serviciul public perioada de la data de 11 decembrie 2000 până la 24 iunie 2015 cu plata pensiei restante acumulate până în prezent, din cauza stopării ilegale a achitării pensiei de funcționar public, cu emiterea în acest sens a deciziei necesare.

Se obligă Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni și Casa Națională de Asigurări Sociale, mun. Chișinău să-i stabilească lui Caldarova Liubovi pensia de funcționar public conform stagiului de cotizare în funcții publice confirmat pentru perioada 11 decembrie 2000-24 iunie 2015.

Se respinge pretenția reclamantei Caldarova Liubovi cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 10000 de lei ca neîntemeiată.

Se încasează de la Casa Națională de Asigurări Sociale, mun. Chișinău în beneficiul reclamantei Caldarova Liubovi cheltuieli de judecată pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 1 500 lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru